

საქართველო — ღილაკაპირში!

გაბათს, 12 თებერვალს ახალი ფურცლით შეივსება ქართული სპორტის გაბათს — საქართველოს სპორტული ღილაკაპირი პირველად, დაეწინაურება იასაკრავებს ოლიმპიურ თამაშებში — ღილაკაპირში

ეროვნული პიზნიროთეკა

საქართველოს სპორტული ღილაკაპირი

11-13 თებერვალი, 1994 წ.
№ 4 (10872) ● ფასი 5000 კუპონი

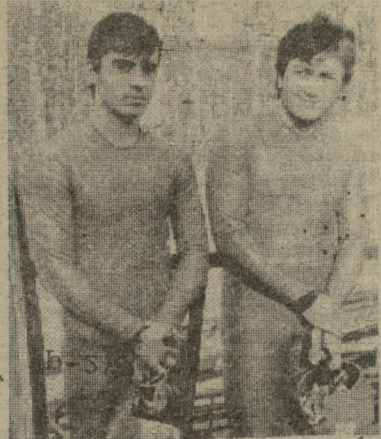
გამოცემის 1934 წლის 13 აპრილიდან

საქართველოს ოლიმპიური ნაკრები

კახა

ვასტანგიშვილი

ციგარტა
დაიბადა 1970 წლის 2 აპრილს, ბაკურიანში.
სპორტსაზოგადოება „შევარდენი“.
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი.
მწვრთნელი ზაალ გურეშიძე.
სპორტში მეცადინეობა დაიწყო 1982 წელს.
ნაკრებშია 1987 წლიდან.
საქართველოს მრავალჯერ ჩემპიონი წყვილებში. ავსტრიაში მოიგო მსოფლიოს თასის ეტაპი (1989). 1990 წელს სივულდაში (ლატვია) ზამთრის VII სპარტაკიადზე ვერცხლის მედალი მოიპოვა.

სურათზე: კ. ვასტანგიშვილი (მარცხნივ) და ლ. თიბილოვი.

ლევან თიბილოვი

ციგარტა
დაიბადა 1970 წლის 30 ივლისს ბაკურიანში.
სპორტსაზოგადოება „შევარდენი“.
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი.
მწვრთნელი ზაალ გურეშიძე.
სპორტში მეცადინეობა დაიწყო 1982 წელს.
ნაკრებშია 1987 წლიდან.
საქართველოს მრავალჯერ ჩემპიონი წყვილებში. ავსტრიაში მოიგო მსოფლიოს თასის ეტაპი (1989). 1990 წელს სივულდაში (ლატვია) ზამთრის VII სპარტაკიადზე ვერცხლის მედალი მოიპოვა.

ლილეამერში გამოვა ტრავმირებული.

ლევან

აბრამიშვილი

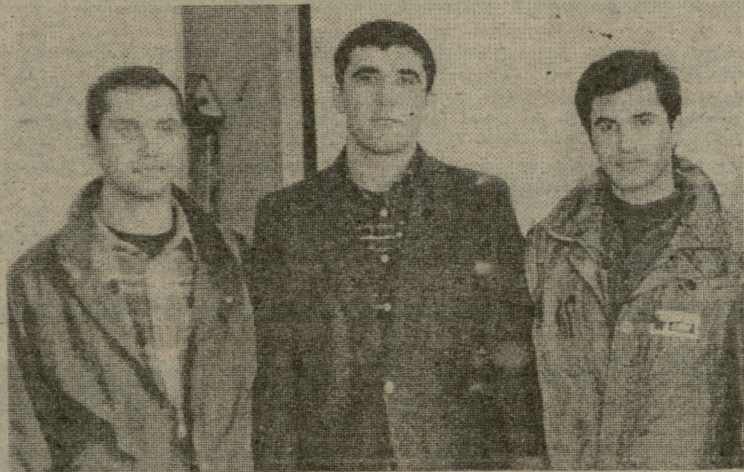
სამთო-სათხილამურო

სპორტი

დაიბადა 1970 წლის 27 ივლისს ბაკურიანში.
სპორტსაზოგადოება „შევარდენი“.

საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის სტუდენტი.
მწვრთნელი გერა აბრამიშვილი.
სპორტში მეცადინეობა დაიწყო 1980 წელს.

ნაკრებშია 1988 წლიდან.
საქართველოს მრავალჯერ ჩემპიონი სამთო-სათხილამურო სახეობებში.

გონა ზელიძე

სამთო-სათხილამურო

სპორტი

დაიბადა 1969 წელს მესტიაში.

სპორტსაზოგადოება „შევარდენი“.

დაამთავრა საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი.
მწვრთნელი გივი ჯაფარიძე და გერა აბრამიშვილი.

სპორტში მეცადინეობა დაიწყო 1979 წელს.
ნაკრებშია 1988 წლიდან.
საქართველოს მრავალჯერ ჩემპიონი სამთო-სათხილამურო სახეობებში.
ოლიმპიადების მზადების პერიოდში მძიმე ტრავმა მიიღო.

სპორტსაზოგადოება „დინამო“.
საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის სტუდენტი.
მწვრთნელი გერა აბრამიშვილი.
სპორტში მეცადინეობა დაიწყო 1988 წელს.
ნაკრებშია 1985 წლიდან.
საქართველოს მრავალჯერ ჩემპიონი, სსრკ ჩემპიონი სწრაფდარბაზში ახალგაზრდებს შორის.

ზურაბ ჯიჯიშვილი

სამთო-სათხილამურო

სპორტი

დაიბადა 1973 წლის 28 სექტემბერს ბაკურიანში.

სურათზე: (მარცხნიდან): ლევან აბრამიშვილი, გონა ჯელიძე, ზურაბ ჯიჯიშვილი.

კახა წაბაძე

ტრამპლინიდან ჩონილამურებით სტომა

დაიბადა 1969 წლის 28 აპრილს ბაკურიანში.
სპორტსაზოგადოება „დინამო“.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი.
მწვრთნელი კობა წაბაძე.
სპორტში მეცადინეობა დაიწყო 1980 წელს.

ნაკრებშია 1988 წლიდან.
საქართველოს მრავალჯერ ჩემპიონი, მრავალჯერ ჩემპიონი უოფლი საკვეთრო თასის მფლობელი, ზამთრის სპარტაკიადის ჩემპიონი 90 მ. ტრამპლინიდან სტომაში (1990 წ.).

სურათზე: კ. წაბაძე.

თითარი ოლიმპიადები ერთ მსაბრუნოში

ზამთრის ოლიმპიური თამაშები, როგორც წესი, იანვარ-თებერვლის პერიოდში იმართება, ეს დრო ოპტიმალურად მიჩნეულია კლიმატური თვალსაზრისით და სპორტსმენთა ფიზიკური მზადყოფნის მხრივ. პირველ თეთრ ოლიმპიადებში 16 ქვეყნის 293 სპორტსმენი ასაბრუნობდა. მომდევნო თამაშებში ამ ორივე მაჩვენებელმა საგრძობლად იმატა და ბოლოს ალბერტილში, შესაბამისად 64-სა და 2124-ს მიაღწია, თუმცა ამ მონაცემებს უფრო თვალსაზრისით წარმოვიდგინოთ ცხრილი, რომელსაც ქვემოთ გთავაზობთ:

I	შამონი	1924	293	16
II	სანკტ-მორიცი	1928	491	25
III	ლეიკ-პლენიდი	1932	307	17
IV	გარშიშ-პარტენიენი	1936	756	28
V	სანკტ-მორიცი	1948	718	28
VI	ოსლო	1952	782	30
VII	კორტინა დ'ამპეცო	1956	924	38
VIII	სკვო-ველი	1960	865	31
IX	ინსბრუკი	1964	1111	37
X	გრენობლი	1968	1158	37
XI	საპორო	1972	1012	35
XII	ინსბრუკი	1976	1064	37
XIII	ლეიკ-პლენიდი	1980	1074	37
XIV	სარაევო	1984	1410	49
XV	კალგარი	1988	1989	57
XVI	ალბერტილი	1992	2124	64

შენიშვნა: პირველი მწკრივი აღნიშნავს ოლიმპიადების რიგით ნომერს, მეორე — ქალაქს, რომელშიც მოეწყო თამაშები, მესამე — წელს, მეოთხე — სპორტსმენთა, მეხუთე კი — მონაწილე ქვეყნების რაოდენობას. 1940 და 1944 წლებში მეორე მსოფლიო ომის გამო არ გამართულა სანკტ-მორიცი და კორტინა დ'ამპეცო თამაშები.

იხ. გვ. 2 გვ.

ახალი ცნობები

აზარა იფვივს ზაზუა ფახაურთელთა ეპროკის ჩემპიონატს

სფშ-მ ოფიციალური წინადადებით მიმართა უკრაინისა და სომხეთის ფეხბურთის ფედერაციებს, რათა 18 წლამდე ჰაბუკუა შორის ევროპის ჩემპიონატის VIII შესა-

რჩევი ჯგუფის მინიტურნირი გაიმართოს აზარაში (ბათუმი, ქობულეთი) 22-დან — 26 ოქტომბრის ჩათვლით.

მერაბ ყურაშვილი მიემგზავრება პარიზს

მოსკოვი. მძლეოსანთა საქართველოს შიგნითა და გარე (საერთაშორისო) ნაჩვენებია რამდენიმე მაღალი შედეგი. იამიკელმა მერაბ იტიმ 50 მეტრზე რბენაში დასურთული დარბაზებისთვის ახალი მსოფლიო რეკორდი დაამყარა — 6,0. ეს შედეგი 3 მეთაური წამით აღემატება ირინა პრივალოვას რამდენიმე დღის წინ ნაჩვენებ უმაღლეს მიღწევას.

იმავე შეჯიბრებაში წარმატებით დასაბრუნა ჩემენა თანამემამულემ მერაბ ყურაშვილმა. ბირთვის კვრებაში აჩვენა 18 მ 23 სმ და მესამე ადგილი დაიკავა. საინტერესოა აღინიშნოს, რომ მისი მაჩვენებელი მხოლოდ 1 სანტიმეტრით ჩამორჩა მეორე შედეგს. მერაბ ყურაშვილი მონაწილეობას მიიღებს ევროპის ზამთრის პირველობაში, რომელსაც პარიზი უმასპინძლებს.

ძნელი დასაჯარმელია. მებრამ...

ბრანდოლი. ფანტასტიკური, დაუჯერებელი ცნობა მოვიდა საფრანგეთის ამ ქალაქიდან, სადაც მძლიერად მძლეოსანთა დიდი საერთაშორისო ტურნირი. რუსეთის წარმომადგენელმა ლეონიდ გო-

ლოშინმა სამეტრში 18 მეტრი და 77 სანტიმეტრი დაძლია და, ბუნებრივია, გააუმჯობესა ამერიკელი ვილი ბენქსის მსოფლიო რეკორდი — 17 მ 97 სმ (1985 წელი, ინდიანაპოლისი).

სხუი პრიზიორი

ცხრა ქართველი ფალაგანი ასპარეზობდა ოთხ წონით კატეგორიაში, ძიუდოსიტა მოსკოვის II საერთაშორისო ტურნირზე.

65 კგ წონით კატეგორიაში ქართული ფინალს იხილა მოსკოველმა მაყურებელმა — გორელი გიორგი ვახაგვილი და საგარეოელი გიორგი რევაზიშვილი ეცილებოდნენ ერთმანეთს პირველ ადგილს. საბოლოო გამარჯვება გორელ მოჭიდავეს დარჩა. 95 კგ წონაში სამი ჩემენი მოჭიდავე ასპარეზობდა. საპრიზო ადგილები კი გორელმა რამაზ ჩოჩიშვილმა (მეორე) და თბილისელმა მეკლდე ლომეანიძემ (III) დაიკავეს. კიდევ ერთი მესამე ადგილი მოუტანა საქართველოს გუნდს ახმეტელმა მძიმეწონისანმა ალექსანდრე დავითაშვილმა. აბსოლუტური პირველობა არ გათამაშებულა.

გუნდურ ჩათვლაში ჩემენა მოკლდევემმა მეორე ადგილი დაიკავეს. ისინი ცოტათი ჩამორჩნენ გამარჯვებულს — რუსეთის ნაკრებს (მედალებისთვის ქართველებმა მოიპოვეს ერთი ოქროს, ორი ვერცხლის და ორივე ბრინჯაოს მედალი, ხოლო რუსეთის გუნდის 49 მონაწილემ — ერთი ოქრო, ერთი ვერცხლის და ოთხი ბრინჯაოს მედალი).

ცნობა მალტიდან

სფშ-ს პრესცენტრი სატელეკომუნიკაციო კომპანია „ეგროკომის“ დახმარებით დაუქმებდა მალტის ფეხბურთის ასოციაციას, საიდანაც აცნობებს, რომ „ოთხთა ტურნირის“ პირველ მატჩში საქართველოს ეროვნული ნაკრები სლოვენის გუნდს შეხვდა და დამარცხდა ანგარიშით 0-1. გოლი მე-80 წუთზე გაიტანა სლოვენელმა თავდამსხმელმა გლიხამ. საქართველოს ნაკრებმა ასეთი

შემადგენლობით ითამაშა: დევიძე, რევიშვილი, ცხადაძე, შელია, კუდინოვი, გოგინიშვილი, ნემსაძე, ჯამარაული, ქეცაია, ქინკლაძე (ყველაშვილი), ყიზილშვილი. გააფრთხილეს რევიშვილი, გოგინიშვილი. ამავე დღეს გაიმართა სხვა შეხვედრა მალტა — ტუნისი, ფრე 1-1. შეხვედრა იმსაჯა ქართველმა არბიტრმა გურამ სეფიაშვილმა და დამსახურა უმაღლესი შეფასება — 10 ქულა.

ჯეოლოგიის ჯამი

როდესაც ვამბობთ, რომ ზამთრის თვესმეტი ოლიმპიადის ჯამში მელდები მოაოვებული აქვთ 30 ქვეყნის წარმომადგენლებს, ერთ გარემოებას უნდა მივაქციოთ ყურადღება: სხვადასხვა დროს თამაშებში ცალ-ცალკე მონაწილეობდნენ გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკისა და ერთიანი გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის (დსთ) დელეგაციამ შევსა. ამიტომ ამ უკანასკნელის მიერ აღბერვილი მოაოვებული მელდები ცალკეა აღრიცხული.

ყველაზე ბევრი ოლიმპიური ჯილდო სსრკ-სა და ნორვეგიის სპორტსმენებს აქვთ მოაოვებული — თითოეულს 185. რაც შეეხება ოქროს მელდებს, აქ სსრკ-ის დელეგაცია ამჟამად დაწინაურებულია. გთავაზობთ წინა 16 ოლიმპიადის მელდოსანთა ნაკრებ ცხრილს:

Table with 4 columns: Rank, Country, Gold, Silver, Bronze, Total. Lists medalists from 1956 to 1992.

წელაულს 100 წელი სრულდება საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის შექმნიდან...

დაიბ, თანამედროვე ოლიმპიური მოძრაობის უმაღლესი ორგანოს ასაკი საუკუნეს გაუტოლდა. სოკი შეიქმნა 1894 წლის 23 ივნისს ფრანგი მოღვაწის პიერ დე კუბერტენის ინიციატივით პარიზის საერთაშორისო კონგრესზე. კონგრესი მიეძღვნა სპორტის აქტუალურ პრობლემებს. სოკის პირველ შემადგენლობაში შევიდნენ არგენტინის, ბელგიის, ბოჰემიის, დიდი ბრიტანეთის, უნგრეთის, საბერძნეთის, იტალიის, ახალი ზელანდიის, რუსეთის, აშშ-ს, საფრანგეთისა და შვეიცარიის წარმომადგენლები. პირველ პრეზიდენტად აირჩიეს ბერძენი მწერალი და ფილოლოგი დიმიტრიოს ვიკელასი, გენერალ-მდივანად კი ცნობილი პედაგოგი და საზოგადო მოღვაწე პიერ დე კუბერტენი.

ლიც 1972-78 წლებში „ოლიმპიურ წესებში“ იწოდებოდა. ოლიმპიური ქარტიის თანახმად სოკი მოწოდებულია ხელი შეუწყოს სამოყვარულო სპორტის განვითარებას, ახალგაზრდობის აღზრდას ურთიერთგაგებისა და მეგობრობის სულისკვეთებით, ხალხთა შორის კეთილი ნებისა და დამოკიდებულების განმტკიცებას. ამავე დროს სოკი ვალდებულია ყოველ ოთხ წელიწადში ერთხელ გამართოს ზაფხულისა და ზამთრის ოლიმპიური თამაშები. ხელი შეუწყოს და უზენაესად ეხმაროს სამოყვარულო სპორტის განვითარებას მთელ მსოფლიოში.

სოკი, როგორც უმაღლესი ოლიმპიური ინსტიტუტი, იღებს გადაწყვეტილებებს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტების (ეოკ) და სპორტის სახეობათა საერთაშორისო ფედერაციების (სსფ) აღიარების შესახებ, განსაზღვრავს ზაფხულისა და ზამთრის თამაშების პროგრამებს, ირჩევს ოლიმპიური თამაშების მომწყობ ქალაქს, აწესებს და ანიჭებს ოლიმპიურ ჯილდოებს. იგი გადაწყვეტს და საბოლოო სიტყვას ამბობს ოლიმპიური თამაშების ორგანიზაციასთან და გამართვასთან დაკავშირებულ ყველა საკითხზე.

ქრონოლოგიური

ტეტი, ეოკების, საერთაშორისო სპორტულ ფედერაციების და სხვა წარმომადგენლები. სოკის ბიუჯეტი დედა თამაშების ტელევიზიულად გაყიდვის გაყიდვით. შემოსული თანხისა და სხვადასხვა შემოწირულებისგან. ბიუჯეტის ნაწილს სოკი იყენებს სამოყვარულო სპორტისა და ოლიმპიური მოძრაობის პოპულარიზაციის განვითარებისთვის. სოკის ოფიციალური ენებია: ფრანგული და ინგლისური (სესიების მსვლელობაში ხდება ძირითად მასალათა სინქრონული თარგმან გერმანულ, ესპანურ და რუსულ ენებზე). იგი გამოსცემს ოფიციალურ ჟურნალს „რევიუ ოლიმპიკს“ („ოლიმპიური მიმოხილვა“) ოფიციალურ საცნობარო ლიტერატურას და სხვა მეთოდურ მასალებს.

საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის მუშაობას ხელმძღვანელობს პრეზიდენტი, რომელსაც ოლიმპიური ქარტიის თანახმად ირჩევენ 8 წლით (მომდევნო ოთხწლიან პერიოდებში ხელახალი არჩევის უფლებით). სოკის პრეზიდენტს ირჩევენ საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის სესიანზე ფარული კენჭისყრით, სემების აბსოლუტური უმრავლესობით.

სოკის პრეზიდენტები იყვნენ: დიმიტრიოს ვიკელასი (1894-1896 წლებში, საბერძნეთი), პიერ დე კუბერტენი (1896-1916 და 1919-1925, საფრანგეთი), 1916-1919 წლებში პრეზიდენტის მოვალეობას ასრულებდა გ. დე ბლონიე (შვეიცარია). ანრი დე ბიე-ლატური (1925-1942, ბელგია), იუჰანეს ნიგრიდ ელსტიომი (1942-1952, შვეიცარია), ეიფერი ბრენდგი (1952-1972, აშშ), შაიკლ მორის კილანი (1972-1980, ირლანდია), სუან ანტონიო სამარანჩი (1980-დან, ესპანეთი).

პიროვნული გავლენა

ოლიმპიურის ზამთრის ოლიმპიური თამაშების პროგრამაში შეტანილია ჩვენთვის უცნობი სპორტის სახეობა შორტ-ტრეკი. გავიხსენებთ რა არის იგი, ვინ გამოიგონა, როდის და როგორ გავრცელდა.

პირველი მონაწილეები

შორტ-ტრეკი საციგურაო სპორტის ნაირსახეობაა. შეიქმნა ეწეობა ე. წ. მოკლე ბლიკზე 500, 1000 მ და ა. შ. რბოლაში. აგრეთვე, ესტაფეტებში. შორტ-ტრეკი გამოიგონა გასული საუკუნის მიწურულს ამერიკაში. კონკრეტულად ვინ გამოიგონა — უცნობია. ინგლისელებს მიაჩნიათ, რომ შორტ-ტრეკი გაჩნდა ბრიტანეთში, მაგრამ პოპულარობა კუნძულზე ვერ მოიხვეჭა. ერთმა ინგლისელმა სპორტის

ეს სახეობა ჩაიტანა კანადაში და იქ მოაწყო პირველი შეჯიბრება. კანადელები, ბუნებრივია, ამ ვერსიის არ იზიარებენ. მათი აზრით, არაერთი ინგლისელი არ არსებობდა. შორტ-ტრეკი მოიგონეს კანადელებმა უცხოელთა დახმარების გარეშე. დღეს კაცმა არ იცის, ვინ არის მართალი ამ დავაში. სამაგიეროდ, ცნობილია, რომ პირველი ეროვნული ჩემპიონატი ციგურაოებს ამ ნაირსახეობაში სწორედ კანადაში მოეწყო (1905 წელს). გამარჯვება მოიპოვა ვინმე ფრედ ლოკინმა. ერთი წლის შემდეგ კანადელთა სამხრეთელმა მეზობლებმა — ამერიკელებმა ჩაატარეს თავიანთი ეროვნული ჩემპიონატი. გამარჯვება მოიპოვა მორის ეულმა. რაც შეეხება ინგლისელებს, მათ პირველი სრულიად ბრიტანული ასპარეზობა მხოლოდ 1930 წელს მოაწვეეს.

საინტერესოა აღინიშნოს, რომ ამერიკელებიცა და კანადელებიც ეროვნულ ჩემპიონატებს დღევანდელი წესებით ატარებდნენ. უძლიერესის სახელს ანიჭებდნენ ქულათა ჯამის მიხედვით.

გეოლოგია გლდანს მიაგარს

სურათზე: ვალაქთ კულა გლდანელის ნეშტი. აღქმანდრე კოტორაშვილის ფოტო.

ვალაქთაგან კულა გლდანელის ნეშტი

გლდანელის ნეშტი ნათქვამი სულაც არ იქნება თუ ვიტყვით, რომ დღევანდელი ქართული საბუნებისმეტყველო მკვლევართა და მკვლევარების მიერ აღმოჩენილია კულა გლდანელისა და ნეშტორ ენებუასგან, რომლებიც შორს გაუთქვეს ჩვენს სახელი. მათ პოპულარიზაციაში მეთვალყურეობს ცნობილი ლექსიკონი, აქვიმ რომ მოუძღვანა ამ ორ შესანიშნავ ფალავანს: „ამბობენ, კულა გლდანელი განთქმული ფალავანია. მან საქმიანი გამართა, მოიგო გლდანელი, ზოგს სარმით ავიტრიალებს, ზოგიც ვადაპყვის ყირასა, ვერ მოიძებნა თან სწორი ამ ქართულ-კახეთის პირასა. ეს ქუთაისში გაიგეს, შეუბრუნე იტაცეს ზელოა, სუთუ ქართლსა და კახეთსა ვეკვიცი შემოვილა. როგორთუ კულა გლდანელმა ქვეყანა ააბუა, მოდიო და მასთან დაგზავნოთ მგერული ესებუაო.“

ვალაქთაგან კულა გლდანელის ნეშტი

ეთ აღმოჩნდა და გაქრა კიდევ (იქ სკოლა ააშენეს). ბედად, გლდანელის დაქრძალვას დასწრებია კულას ოსტატობის დიდ თავყვანისმცემლო, ჩუღურეთელი ჰაბუეი შოთა ზაზიაშვილი, ცნობილი თვითნასწავლი მხატვრის ვაჟი, რომელმაც გულდაგულ დაამსოვრა ის აღგილო, სადაც კულა დაასაფლავეს. ამას წინათ შოთა ზაზიაშვილს შეუჩივლია ჩვენი კოლეგისთვის — სპორტულ ჟურნალისტს გაბრიელ ბარჯაძისთვის, რომ იქ, სადაც გლდანელი ასვენია, ბიჭები ბურთის თამაშობენო. ჟურნალისტი დაუკავშირა ქალაქის სპორტკომიტეტს, თამაშდომარეს ვლადიმერ კახკა რომლის თაოსნობითაც გასულ ბათს კულა გლდანელის ნეშტი მშობლიურ სოფელ გლდანში გადაასვენეს. გადასვენების შთელი სოფელი და ქართული ქიდაობის ენობა დაესწრო. აქ იყვნენ მსოფლიო ჩემპიონატებისა და ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონები და პრიზიორები. სტუმრებმა სახლში, სადაც დაიბადა კულა და 15 წლამდე იზრდებოდა, გაიხსენეს სახელგანთქმული მოჭიდავე, კიქას თავი წაუქციეს... და, რა თქმა უნდა, გაისმა „საქიდაო“ ქსოვერულების დასატის შესრულებით, კულა შოთაშვილები — გლდანელი „ყვინჩილები“ ტრადიციულ ნაწარმოებში სასაფლაოზე შეერკინენ ერთმანეთს.

ბასული საუკუნის პრემია წარდა...

ვიდაოგა და მოვიდავენი

გაზეთი „წოვოე ჭრემია“ ში დაბეჭდილია ვრცელი წერილი სათაურით „ქიდაობა და მოჭიდავენი“. წერილის ავტორს შეუკრებია საყურადღებო ცნობანი იმის შესახებ, როგორი ქიდაობა იცის სხვადასხვა ერმა და ვისა ჰყავს გამოჩენილი მოჭიდავენი. ყველაზე უფრო ქიდაობა გავრცელებული ყოფილა შვეიცარიაში. აქ ისე უყურებენ ქიდაობას, როგორც წინასათვის სასარგებლო ვარჯიშობას. ძლიერა ჰყვარებიათ ქიდაობა ოსმალეთში, მთელი ქვეყნის მოჭიდავეთა შორის პირველი ფალავანი ყოფილა ოსმალთა უსუფი, რომელსაც ოსმალები პაპა უსუფს ეძახიან. ამ პაპა უსუფს პარიჟში წაუქცივია სახელოვანი ფალავანი და მთელს ქვეყნიერებაზედ ონით განთქმული კაცი გავრდა პონსი. ქიდაობა ჰყვარებიათ აგრეთვე ბულგარელებს. ამათში სახელოვანი ფალავანი ყოფილა ნიკოლა პეტრო, რომელსაც პარიზში უქიდავნიდა და ბევრი ფალავანი გაუღახავს. დასასრულს შემოსენებული წერილის ავტორი სწერს, რომ კავკასიაში ბევრი კარგი მოჭიდავეა, მაგრამ ყველაზედ სახელოვანი არიან: ნესტორ ესე-

ბუა, რომელიც ტანით მთელ ქვეყანაზედ ცნობილ მოჭიდავეებზე მალაი არის და საშეგრელოში პირველ ფალავანად ითვლება და კულა-გლდანელი.

„ივერია“, 1897 წ. 26 აგვისტო.

ინგლისის საზოგადოება ასლა იმით არის თურმე გაოცებული, რომ ქალი ისე შეგვივარდა როგორ ისვრის, როგორც ამერიკელი ანა ოკლეი შვრებო.

ეს ამირებული მანდილოსანი შეგვივარდა ისვრის თურმე თოფსაც და დამბახასაც. პრინც უელსისას ამ ქალისათვის ოქროს დიდი მედალი უჩუქებია. ჯერ არ გავიხსენა, რომ ვეუკაც-მსროლელს ვისმე მიეღოს ამისთანა ჯილდო. ეს გულ-შვიდი და გულ-დინჯი ამერიკელი ქალი მართლაც მშვენივრად ისვრის თურმე. მაგალითებზე, თავის ქმრის თავზე დადგულ შუშის ბურთს რამდენჯერაც იყოს, ისე ესვრის თურმე, რომ ერთხელ არ აცდენსო.

„ივერია“, 1887 წ. 26 ნოემბერი.

ვიდაოგა იაკონიაში

იაკონიის ქალაქ ტოკოში, იოკონის ტაძარში წელიწადში ორ-

ჯერ იმართება ქიდაობა, მისში და ნოემბერში, ქიდაობის დღეს ტოკოს მცხოვრებლებს დიდი აღლვება ეტყობათ. აუარებელი ხალხი მიაწყლება ხოლმე იოკონის ტაძარს, რომელიც ამ დროს მართულია სხვა და სხვა ფერის ბაირაღებით. ბაირაღებს ზედ აწვიათ გახთქმულ ფალავანების სახელები.

საქიდაო ასპარეზი გამართულია დიდ მოედანზე. გარშემო სკამებია მაყურებლებისათვის ისე, როგორც ცირკში. სკამებზე ბალიშები აწყვილა. იმ ადგილას, სადაც ფალავანი ქიდაობენ, წვრილი ქვიშა დაყრდნობა.

ხალხი დიდი ყურადღებითა და აღლვებით აღევნებს თვალს მოჭიდავეთ. ხშირად მოხდება ხოლმე, რომ ქიდაობით აღლვებული იაპონელი თავის მეზობელს დაუწყებს ხოლმე ქიდაობას. გამარჯვებულ ფალავანს ხალხი აღტაცებული ყვირილით მიეგებება ხოლმე. ზოგი თამაჟიოთი საესე ქიდაობის გადღვადებს გამარჯვებულ მოჭიდავეს, ზოგი ზევითა ტანსაცმელს. აღლვებული იაპონელები ერთმანეთს ქუდებსა ჰხდიან, ხელიდან მარაოს ართმევენ და ისერიან მოედანზე. ყველა ის გამარჯვებულ ფალავანს ეუფუნის. მოაგროვებს და ფულად აქიყვის.

„ივერია“, 1898 წ. 18 ნოემბერი.

მასალები მოამზადა ნულიკო ნუსუაიქამ

იგი ოცდაათიანი წლების დასაწყისში გარდაიცვალა დაუსაფლაოვებიათ ხოჯევანქის სასაფლაოზე, მაგრამ უამთასკლის შედეგად საფლავი დაიკარგა. უფრო უხსტად კი სასაფლაოს (იგი მოგვიანებით სკვერად გადაკეთდა) ფარგლებს გარ-

ნატუროპათია — ბუნებრივი საშუალებებით მკურნალობა უკეთეს შედეგებს იძლევა, ვიდრე ფარმაკოლოგიური წამლების გამოყენება. მიაკითხეთ ნატუროპათია საერთაშორისო ასოციაციას. მისამართი: ვაჟა-ფშაველას, 32. ტელეფონი: 39-49-87.

კვაყნაზი თანახანნი პრინს რას იტყვის უეზა?

საპარტიკო ფეხბურთის ფედერაციის პრესცენტრის ცნობით 5 თებერვალს გერმანიის ქალაქ ფრაიფურტში შედგა ევროპის საფეხბურთო ჩემპიონატის VII შესარჩევნო კონფერენცია. მონაწილეობა მიიღეს 16 ქვეყნის წარმომადგენელმა. შედეგად, რომლის დროსაც დადგინდა მომავალი თამაშების განრიგი.

გათავაზობთ საქართველოს ერთ-ერთ ნაკრებს მატჩების თარიღებს:

- 1994 წელი**
- 7 სექტემბერი საქართველო — მოლდოვა
 - 12 სექტემბერი ბულგარეთი — საქართველო
 - 16 ნოემბერი საქართველო — უელსი
 - 14 დეკემბერი ალბანეთი — საქართველო
- 1995 წელი**
- 29 მარტი საქართველო — გერმანია
 - 26 აპრილი საქართველო — ალბანეთი
 - 7 ივნისი უელსი — საქართველო
 - 6 სექტემბერი გერმანია — საქართველო
 - 11 ოქტომბერი საქართველო — ბულგარეთი
 - 15 ოქტომბერი მოლდოვა — საქართველო

სფრს პრეზიდენტის ნოღარ ახალკაცის ინფორმაციის შედეგად ჯგუფში მონაწილე მერტოკე გუნდების წარმომადგენლებმა თანხმობა განაცხადეს საქართველოს ნაკრებს ეთამაშონ თბილისში, რაც ოქმით გაფორმდა და გაეგზავნა უეფას.

სამეგრელო ფეხბურთის უბრუნდება

ცნობილი ამბების შემდეგ საქართველოს ერთ-ერთ უღამეს კუთხეში სამეგრელოში ცხოვრება თანდათან კოლაპტში ღვება. ნათქვამის სილუსტრაციოდ ამას წინათ „ლელო“ რედაქციაში ერთი დღის განმავლობაში ამ ზეივონიდან ჩამოსული სტუმრების სიუხვეც გამოდგება.

ჯერ იყო და გვესტუმრა ზუგდიდელთა ჯგუფი „ოლიმის“ ტექნიკური დირექტორის ჯემალ გოგიაშვილის მეთაურობით. უპირველეს ყოვლისა, მათ მივლინა გადავიხადეს იმ თანადგომისთვის, რაც გავუწვიეთ კლუბსა და ადგილობრივ მკვლევარებს (მკითხველს, ალბათ, ასოვს ჩვენი პუბლიკაციები, სადაც ვცდილობდით დაგვემტკიცებინა, რომ ზუგდიდში ეროვნული ჩემპიონატის მატჩების გაამართვა, დაძაბული სიტუაციის მიუხედავად, ერის გამთლიანების პროცესს უთუოდ შეუწყობდა ხელს).

ჯ. გოგიაშვილმა გვიჩვენა, რომ ზუგდიდში მტკიცედ მოკიდეს ხელი პოლიტიკური საფეხბურთო კლუბის ჩამოყალიბებას. ამჟამად მას ახალი პრეზიდენტი ჰყავს — ფეხბურთის დიდი ქობაძე და მეცენატი, ზუგდიდის სარაიონში მდებარე პროცესორი დავით ჯაფარიძე, რომელიც გამგეობის თავმჯდომარის ედიშერ ჩარგაზის ხელშეწყობით ყველა ღონისძიებას, რათა კლუბს საპირი პირი პირი შეექმნას ნორმალური სასწავლო-საწვრთნელი საქმიანობისთვის. არსებული სიძველეების მიუხედავად, „ოლიმში“ თითქმის შეინარჩუნა შარშანდელი შემადგენლობა, გარდა ამისა, მას დაემატნენ ოჩაჩიძის „ამირანის“ ფეხბურთელები ბადრი ახვლედიანი და ოთარ ძალაშიძე.

V ეროვნული ჩემპიონატის მეორე ეტაპისთვის მზადებას გუნდი ადგილზე 10 იანვრიდან შეუდგა, ამ დღეებში კი იგი გაემგზავრება ქობულეთს, სადაც სანატორიუმ „საქართველოს“ მესვეურები შეპირებისამებრ სათანადო მასპინძლობას გაუწყვენ.

სტუმართა გადმოცემით, „ოლიმის“ მოთამაშეთა უმრავლესობა ახალგაზრდობაა, ორი მათგანი (მანუჩარ კუტალია, კლიმენტი წიტიშვილი) საქართველოს კაბუკო ნაკრების წევრები არიან.

შემდეგ სენაკელებიც გვესტუმრნენ — „ეგრიის“ მთავარი მწვრთნელი გულო ოდიშარია და რამდენიმე ადგილობრივი ფეხბურთის მოყვარული. მიუხედავად სენაკელთა საგრძნობი წინსვლა (პირველი წრის შემდეგ „ეგრიის“ II ჯგუფის დასავლეთი ზონის ერთპიროვნული ლიდრია).

მოსულთა განცხადებით, „ეგრიის“ მიღწევები ძნელ იქნებოდა კლუბის პრეზიდენტის, სენაკის ხალხების კომპლექსური „ეგრიის“ გენერალური დირექტორის კახარუხას გარეშე, რომელიც არსებითად მართავდა გუნდის შენახვისა და მოვლის ჯაშანს. მათ გულისტყვილი გამოთქმეს რაიონის გამგეობის ინტერულობის გამო, რომელიც ვანზე დგას და ვერაფრით ეხმარება კლუბს. „სენაკს“ აუცილებლად უნდა ჰყავდეს გუნდი პირველ ჯგუფში, ჩვენ ამას მივაღწევთ! — ამ ოპტიმისტური განცხადებით დაგვმორიდნენ სენაკელები.

როგორც ამჟამად დღეს შევიტყვეთ, საქართველოს ფეხბურთის

ფედერაციაში მოხუცა წაღწევის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარე, რომელმაც შემოქმედება ადგო, რათა მომავალ ჩემპიონატში კვლავ დაეშვა სასპარტო რაიონის საკლუბო გუნდები. ასეთივე თხოვნა მოდის სფრს-ში ჩხორწყლდან, მარტვილიდან.

ფეხბურთი უბრუნდება სამეგრელოს, სამეგრელო კი — ფეხბურთს!

P. S. მასალა მზად იყო დასაბეჭდად, როცა გავიგეთ სამწუხარო ამბავი: გარდაიცვალა რესპუბლიკის დამსახურებული მწვრთნელი, სენაკის „ეგრიის“ მთავარი მწვრთნელი გულო (გულო) ოდიშარია.

ყველგან, სადაც კი უმუშავია (გურჯაანის „ალახანი“, გალის „მზიური“, ზობის „კოლხეთი“, თბილისის ფიზკულტურის ინსტიტუტი, ჩხორწყლს „სამეგრელო“) განსვენებულმა ნათელი, კეთილი კვალი დატოვა თავისი ენერგიული, მუყითი მუშაობით.

ჯემალ ზიკაშვილი

უხელო ფეხბურთის აუჯაბი

ვიზიტი უბილიანთა

● **მადრიდის „ატლეტიკოს“** გენერალური მენეჯერი მიგელ პილი (კლუბის პრეზიდენტი ჰესუს პილის ვაჟი) გაემგზავრა მადრიდში, რათა კონტრაქტის თანახმად მოელაპარაკოს ული უბილიანს — „სამაქსიდან“ ახლახან გათავისუფლებულ მწვრთნელს.

გელფასტში ჩასვლა საუხეშია

● **ირლანდიის** ფეხბურთის ფედერაცია აფრთხილებს გულშემატკივრებს, რომ გელფასტში ჩასვლა საშიშია კრიმინალური სიტუაციის მკვეთრი გაუარესების გამო.

დიდი საპარტიკო ფონდი

● **მოქალაქის** ეროვნულმა ლიგამ რეგულარული ჩემპიონატისა და

სტენლის თასის გათამაშების საუკეთესო გუნდებისთვის 7 მილიონ დოლარზე მეტი საპარტიკო ფონდი გამოკყო. საპარტიკო თანხას მიიღებენ გუნდები, რომლებიც თავიანთი შედეგებით

ხელულებისამებრ გაუნაწილებენ პრემიებს მოთამაშეებს. საინტერესოა აღინიშნოს, რომ საპარტიკო ფონდი წინა ხეზონთან შედარებით არ შეცვლილა.

ნახტამიანი მუშაობა

● **„ნიურნბერგის“** ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა გაათავისუფლოს მწვრთნელი ვილი ენტერმანი. თუ ეს გადაწყვეტილება შესრულდება, ენტერმანი იქნება მეორე მწვრთნელი ბუნდესლიგაში, რომელმაც წლეულს დატოვა პოსტი. მანამდე ასეთი ბედი ეწია „შალკეს“ დამრიგებელს პელმუტ შულტეს.

ორი თვის უმედეგ

● **მეიმების** განცხადებით, „იუვენტუსის“ ტრავმირებული მცველი ხულო სენარი მხოლოდ ორი თვის შემდეგ ჩაღვება მწყობარში.

„თანამეგობრობის თასი“ მოსკოვი ღარჩა

„თანამეგობრობის თასის“ პირველი ნახევარფინალური მატჩი სენსაციური შედეგით დამთავრდა: თბილისის „დინამო“ ერთობ დასაინანი მარცხი იწვნია ფერანის „ნეფთისგან“ ანგარიშით 2-3. ხოლო მოსკოვის „სპარტაკმა“, როგორც მოსლოდნელი იყო, აშხაბადის „კოპეტ-დელს“ სძლია — 6-1.

ფინალში, რომელიც 4 თებერვალს შედგა სპორტკომპლექს „ოლიმპიისკი“ში, მოსკოველებმა იოლად სძლიეს „ნეფთისს“ — 7:0 და „თანამეგობრობის თასი“ ზედიზედ მეორედ დაისაყურეს.

(ციფრები და ფაქტები)

ფეხბურთში მსოფლიო ჩემპიონატების ისტორიიდან

ბრიტანის დასაწყისი

იტალია, 1934 წელი

1932 წელს სტოკჰოლმში, ფინეთის კონგრესზე გადაწყდა მსოფლიოს ჩემპიონატის მოწყობა 4 წელიწადში ერთხელ. ურუგვაის შემდეგ შეჯიბრებისათვის ევროპის ქვეყანას უნდა ემსახინდა. არჩევანი იტალიაზე შეჩერდა. გათამაშებაში მონაწილეობაზე უარი განაცხადეს პირველმა ჩემპიონმა ურუგვაიმ და ინგლისმა. შეიცვალა ფინალური ტურნირის ჩატარების სისტემა — 16 გუნდი მერვედფუნალიდან ერთმანეთს ოლიმპიური სისტემით ეპაექობოდა. ამ რიგით მეორე გათამაშებაში 29 გუნდმა მიიღო მონაწილეობა. ამიტომ საპირი ვახდა შესარჩევი მატჩების ჩატარება: 12 ჯგუფში გაიმართა 26 შეხვედრა, რომლებშიც 141 გოლი გავიდა. შესარჩევი ტური მიმდინარეობდა 1933 წლის 11 ივნისიდან 1934 წლის 24 მაისამდე.

ფინალური ტურნირი 1934 წლის 27 მაისს დაიწყო, ჩატარდა 17 შეხვედრა, რომელსაც 316000 მაყურებელი დაესწრა (საშუალოდ 18.600 კაცი თამაშზე). გატანილი იქნა 70 გოლი (საშუალოდ ერთ მატჩში 4,11).

II ჩემპიონატის ფინალი: იტალია — ჩეხოსლოვაკია 2-1 (დამატებით დროში, პირითაღ დროში აღინიშნა ფრე — 1-1), რომში, ცენტრალური სტადიონი, 10 ივნისი, 43818 მაყურებელი. მთავარი მსაჯი ივან ეკონიდი (შვედეთი).

იტალია: კომბი, მონცელი, ალემანდი, ფერარისი-IV, მონტი, ბერტოლინი, გუაიტა, მეაცა, სკიავიო, ფერარი, ორსი.

ჩეხოსლოვაკია: პლანიჩკა, ეენი-

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „ლელო“ № 8.

შეკი, ჩირიკოვი, კომპილაცი, ჩაბბალი, კრჩილი, იუნევი, სეობოდა, სობოტკა, ნეელი, პუჩი.

გოლები: პუჩი (73 წ.), ორსი (82), დამატებით დროში — სკიავიო (95).

წინა ჩემპიონატთან განსხვავებით გაიმართა შეხვედრა მესამე ადგილისათვის: გერმანია — ავსტრია 3-2. ჩემპიონატის საუკეთესო ფეხბურთელი აღიარეს ჩეხოსლოვაკიელთა უბადლო მეკარე ფანტიშეკ პლანიჩკა, ბომბარდირი გახდა მისი თანაგუნდელი ოლიდრუჟის ნეელი, 4 მატჩში — 5 გოლი. პეთ-თორევი შესრულდა სამჯერ: სკიავიო (იტალია), კონენი (გერმანია), ნეელი (ჩეხოსლოვაკია). 17 შეხვედრა იმსჯა 7 ქვეყნის 11 არბიტრმა.

სიმბოლური ნაკრები: ზამორა (ესპანეთი), მონცელი (იტალია), კინოსესი (ესპანეთი), მონტი (იტალია), ფერარისი-IV, სილაურენი (ესპანეთი), გუაიტა (იტალია), ორევიო (ესპანეთი), მეაცა (იტალია), ნეელი (ჩეხოსლოვაკია), ორსი (იტალია).

● იტალიელთა გუნდში გამოირჩეოდნენ გუნდის კაპიტანი, მეკარე კომბი, თავდამსხმელი სკიავიო, იტალიური წარმოშობის სამი არგენტინელი — მონტი, გუაიტა და ორსი. გამარჯვების სულისჩამდგმელი გახლდათ იმ დროის ერთ-ერთი საუკეთესო მწვრთნელი ვიტორიო პოცი, მისი ხელმძღვანელობით ნაკრებმა ჩატარა 95 შეხვედრა: 63 გამარჯვება, 17 ფრე, 15 წაგება, ბურთების სწავობა 233-126.

იტალიელთა დუბლი

საფრანგეთი, 1938 წელი

მსოფლიოში და პირველ რიგში, ევროპაში, დენტის სუნი ტრიალებდა. ფიფას პრეზიდენტი ეიულ რეკე 1936 წელს ბერლინში კონგრესზე აყენებს წინადადებას მესამე მსოფლიო ჩემპიონატი

1938 წელს ჩატარდეს საფრანგეთში — ევროპის შედარებით მშვენიერ ქვეყანაში, თუმცა ჩემპიონატის მასპინძლობის რიგი სამხრეთ ამერიკას, კერძოდ, არგენტინას, ეკუთვნოდა. პარიზში საგანგებოდ განახლდა ორი სტადიონი — „სტადიონი“ (65 ათასი ადგილი) და „პარკ დე პრენსი“ (35 ათასი). მატჩები ჩატარდა კიდევ სხუთ არანაკლებ კეთილმოწყობილ სტადიონზე. ფრანგებმა ყველა ფინანსური ვალდებულებანი პირადად შეასრულეს, ჩემპიონატმა გაამართლა იმედები — მაყურებელთა დასწრება წინა ჩემპიონატთან შედარებით რეკორდული იყო: მატჩებს ესწრებოდა 500 ათასი გულშემატკივარი. პირველად მსოფლიო ჩემპიონატების რეგულაციებში შეიტანეს შემდეგი სიახლე: მასპინძელი ქვეყანა და მსოფლიოს ჩემპიონი თავისუფლდებოდა შესარჩევი მატჩებისაგან. სამხრეთ ამერიკელებმა, გარდა ბრაზილიელებისა, ჩემპიონატს ბოიკოტი გამოუცხადეს.

შესარჩევი ტურნირი ჩატარდა

1937 წლის 16 ივნისიდან 1938 წლის 24 აპრილის ჩათვლით, 29 მონაწილიდან გამოვლინდა 15 ფინანსირი, 11 შესარჩევი ჯგუფში გაიმართა 23 შეხვედრა, გატანილი იქნა 97 გოლი. ფინალური ტურნირი გაიმართა 1938 წლის 4 ივნისს შვეიცარიისა და გერმანიის მატჩით (1-1).

ხულ ჩატარდა 18 შეხვედრა, გატანილი იქნა 84 გოლი (საშუალოდ 4,67). მესამე ჩემპიონატის საუკეთესო ფეხბურთელი და ბომბარდირი გახდა შვედარბეგელი ბრაზილიელი, „შე მარგალიტად“ წოდებული ლეონიდას და სილვა (4 მატჩში 7 გოლი).

პოლონებმა ერნესტ ვილიმოუსკიმ ჩემპიონატის ყველაზე უხვგოლიანი შეხვედრაში (ბრაზილია — პოლონეთი, 6-5) მეტოქის კარში 4 გოლი გაიტანა. ბრინჯაოს მედლები ერგოთ ბრაზილიელებს.

III ჩემპიონატის ფინალი: იტალია — უნგრეთი 4-2 (3-1). პარიზი. სტადიონი „კოლომბი“, 1938 წლის 19 ივნისი, 60000 მაყურებელი.

ჩემპიონატს მოემსახურა 9 ქვეყნის 13 მსაჯი.

გულშემატკივრები იმედით ელოდებოდნენ მომავალ ჩემპიონატს, მაგრამ იგი მხოლოდ 12 წლის შემდეგ გაიმართა მეორე მსოფლიო ომის გამო.

მიხეილ საპარტიკოვილი

